

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, právne zastúpeného J., proti povinnému: **A.**, o vymoženie **1 543,59 eur s príslušenstvom**, na dovolanie oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. apríla 2013 č. k. 2CoE/57/2013-39, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal 08. 10. 2012 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1 543,59 eur s príslušenstvom. Uviedol, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ a MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7, IČO: 35 862 882 z 24. 02. 2012 sp. zn. IG-C/0411/0334, ktorým bola povinnému A. uložená povinnosť zaplatiť sumu 1 543,59 eur s príslušenstvom. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Partizánske o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Partizánske uznesením zo 14. 11. 2012 č. k. 5Er/868/2012-21 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení uviedol, že oprávnený a povinný uzavreli zmluvu, ktorá má charakter zmluvy spotrebiteľskej. Súčasťou zmluvy je aj rozhodcovská doložka, na podklade ktorej v spore medzi účastníkmi rozhodol rozhodcovský súd. Rozhodcovská doložka nebola osobitne dojednaná. Dlžník ju nemohol ovplyvniť, pretože je inkorporovaná do zmluvného formulára - v prípade, ak chcel zmluvu uzavrieť, musel ju akceptovať. Takýmto spôsobom sa pred vznikom akéhokoľvek sporu s oprávneným bez primeraného dôvodu vopred vzdal svojich práv uplatniť svoje nároky alebo brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Je síce pravdou, že rozhodcovská doložka dáva dlžníkovi právo neprijíť rozhodcovskú doložku písomným oznámením, avšak toto právo je len formálne, pretože je obmedzené iba do doby uzavretia zmluvy. Po uzavretí zmluvy zaniká právo dlžníka rozhodcovskú doložku vypovedať a tým zároveň aj jeho právo brániť sa v prípade sporu, respektíve uplatňovať svoje nároky na všeobecnom súde. V prípade, ak si veriteľ vynúti od spotrebiteľa prijatie rozhodcovskej doložky (jej včlenením do formulára zmluvy alebo do všeobecných obchodných podmienok) nadobudne tak voči spotrebiteľovi neprimeranú výhodu v tom, že sám môže určiť kto s konečnou platnosťou ich spor rozhodne (rozhodcovský súd v sídle veriteľa, ktorý môže mať navyše logický ekonomický záujem na tom, aby rozhodoval takým spôsobom, aby mu veriteľ predkladal na rozhodovanie čo najviac sporov). Rozhodcovskú doložku v zmluve uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, na podklade ktorej veriteľ - dodávateľ iniciuje voči spotrebiteľovi rozhodcovské konanie a ktorá nebola dojednaná individuálne po vzniku sporu medzi účastníkmi zmluvy súd prvého stupňa považoval za neprijateľnú (nekalú) podmienku v spotrebiteľskej zmluve a z toho dôvodu za absolútne neplatnú, pretože poskytuje veriteľovi neprimeranú a nedôvodnú výhodu voči dlžníkovi spočívajúcu v tom, že môže vopred určiť súkromnoprávny subjekt, ktorý bude rozhodovať prípadný spor so spotrebiteľom a vylúčiť tak ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom. Z dôvodu absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky nemôže byť na podklade takejto doložky vydaný rozhodcovský rozsudok spôsobilým exekučným titulom. Z uvedených dôvodov použijúc eurokonformný výklad ustanovení na ochranu spotrebiteľa, interpretačné pravidlo podľa ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka (v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa) rešpektujúc ustálenú judikatúru súdov vyššieho stupňa súd prvého stupňa v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s poukazom § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na odvolanie oprávneného napadnutým rozhodnutím z 09. 04. 2013 č. k. 2CoE/57/2013-39 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd dospel k názoru, že uznesenie okresného súdu bolo vydané na základe správneho právneho posúdenia veci z aspektu aplikácie a interpretácie ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, pričom súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s kritériami ustanovenia § 157 ods. 2 v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd zdôraznil, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. 03. 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012). Podľa odvolacieho súdu správne súd prvého stupňa vychádzal z ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách s prihliadnutím aj na príslušnú smernicu Rady 93/13/EHS a zisťoval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel súd prvého stupňa k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, teda povinného (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy).

Odvolací súd sa ďalej stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto zmluvného ustanovenia je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Pokiaľ oprávnený poukázal v odvolaní na skutočnosť, že v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v príslušnom znení boli banky povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy odvolací súd k tomu dodal, že oprávnený neuzatvoril s povinným osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nedal povinnému osobitný návrh na jej uzatvorenie a príslušné poučenie), ale

rozhodcovská doložka bola začlenená do vopred pripravených všeobecných obchodných podmienok oprávneného. Odvolací súd zároveň uviedol, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Odvolací súd tiež nezistil v konaní okresného súdu rozpor s pravidlami týkajúcimi sa práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ani neprípustné nahrádzanie procesnej pasivity povinného.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne, aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2. písm. a/, b/, c/ O. s. p. a § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p. (súdy rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) ako aj v zmysle ust. § 238 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Podľa dovolateľa exekučný súd nebol oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu na základe ktorej bol vydaný. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Za odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd dovolateľ označil skutočnosť, že mu nebolo umožnené riadne a zákonným spôsobom uplatniť jeho práva z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní ako aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu. Podľa dovolateľa exekučný súd v exekučnom konaní vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok bol podaný proti rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote. Vychádzal pritom z ust. § 240 ods. 1 prvá veta O. s. p., v zmysle ktorého účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni a ďalej z ust. § 240 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť; lehota je však zachovaná, ak sa dovolanie podá v lehote na odvolacom alebo dovolacom súde. Vzal tiež zreteľ na ust. § 57 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ustanovenia sa lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Mal tiež na pamäti, že lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O. s. p.).

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie Krajského súdu Trenčína zo dňa 09. 04. 2013 č. k. 2CoE/57/2013-39 nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 04. 2013. Oprávnený podal dovolanie na pošte dňa 09. 08. 2013 doručené súdu prvého stupňa 12. 08. 2013.

Jednomesačná lehota na podanie dovolania bola vymedzená zákonom v § 240 ods. 1 O. s. p. V danom prípade začala lehota na podanie dovolania plynúť dňa 22. 04. 2013, kedy nadobudlo uznesenie odvolacieho súdu právoplatnosť a uplynula s poukazom na ustanovenie

§ 57 ods. 2 O. s. p. v stredu dňa 22. 05. 2013. Keď teda oprávnený podal dovolanie dňa 09. 08. 2013 urobil tak oneskorene.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného ako oneskorene podané odmietol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, 28. mája 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová